

Náhrada škody

Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla není donucovacím ani sankčním prostředkem, účelem jeho přiložení není vynutit splnění právní povinnosti nebo zabránit pachateli přestupku v dalším porušování právní povinnosti. Jeho prostřednictvím nelze trestat pachatele přestupku či provozovatele vozidla za porušení právní povinnosti tím, že mu je znemožněno po určitou dobu volně nakládat s vozidlem. Odborná literatura chápe technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla jako specifický zajišťovací prostředek, jehož smyslem je zajištění důkazu pro následné řízení o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Z popsaného účelu nasazení tzv. botičky je zřejmé, že se liší od účelu odtažení vozidla při dočasném omezení či zákazu stání nebo zastavení silničních vozidel podle § 19a a násl. zákona o pozemních komunikacích.

Možnost dočasného odtažení vozidla vlastníkem komunikace podle zákona č. [13/1997](#) Sb. ale nevyklučuje přiložení technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla podle zákona o obecní policii, naopak je na strážníkovi, jaký zvolí postup (jsou-li proto splněny zákonné předpoklady). Tedy zda po dohodě s vlastníkem pozemní komunikace zanechá vozidlo na místě pro účely jeho dočasného odstranění a následného vrácení tak, aby mohl být naplněn sledovaný veřejný zájem na uvolnění komunikace, nebo zda přiloží tzv. botičku, byť tím částečně zmaří veřejný zájem, pro který silniční správní úřad dočasně zakázal či omezil stání nebo zastavení silničních vozidel, aby upřednostnil jiný zájem - zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na daném místě zanechala, popř. zda zvolí zcela jiný postup odpovídající dané situaci (např. uložení pokuty příkazem na místě). Obdobně je tomu i u trvalého zákazu stání či zastavení, kde přiložení technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla je zpravidla proti veřejnému zájmu na tom, aby bylo vozidlo odstraněno z místa co nejdříve. Přesto jsou strážníci pro účely zajištění důkazů pro následné řízení o přestupku, zejména za účelem zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na daném místě zanechala, oprávněni tento zajišťovací prostředek použít, nevyklučují-li to okolnosti uvedené v § 17a odst. 4 zákona o obecní policii.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 8/2022-162 ze dne 23.2.2023)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobkyně: Správa služeb hlavního města Prahy, se sídlem P., zastoupená JUDr. P.B., advokátem se sídlem P., proti žalovanému: P. L., narozený XY, trvale bytem XY, fakticky bytem XY, o zaplacení 74 100 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 27 C 50/2020, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 8. 2021, č. j. 14 Co 258/2021-135, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 8. 2021, č. j. 14 Co 258/2021-135, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 8. 4. 2021, č. j. 27 C 50/2020-105, se zrušují a věc se vrací obvodnímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 8. 2021, č. j. 14 Co 258/2021-135, potvrdil rozsudek ze dne 8. 4. 2021, č. j. 27 C 50/2020-105, kterým Obvodní soud pro Prahu 8 zamítl žalobu o zaplacení 74 100 Kč s příslušenstvím a rozhodl o nákladech řízení; dále rozhodl o nákladech odvolacího řízení. V řízení o náhradu škody představované náklady vynaloženými na odtažení vozidla a jeho odstavení na parkovišti vyšel odvolací soud ze zjištění soudu prvního stupně, že na automobil reg. zn. XY

registrovaný v centrálním registru vozidel na žalovaného, avšak v roce 2016 zakoupený K. H., přiložili dne 3. 5. 2019 v 10:00 hodin strážníci Městské policie hlavního města Prahy technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla, tzv. botičku, neboť stál na parkovišti označeném na vjezdu přenosnou svislou dopravní značkou s vyznačeným symbolem „zákaz zastavení“ a s textem čištění komunikace 3. 5. 2019 8:00 až 15:00 hodin. Dne 4. 6. 2019 žalobkyně automobil na žádost městské policie ze dne 3. 6. 2019 odtáhla na odstavné parkoviště. Ve shodě se soudem prvního stupně odvolací soud posoudil věc podle § 17a zákona č. [553/1991](#) Sb., o obecní policii, ve znění účinném ke dni 3. 5. 2019, (dále jen „zákon o obecní policii“) a § 19a - §19c zákona č. [13/1997](#) Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), a uzavřel, že účelem zákazu zastavení bylo čištění komunikace. V takovém případě měla být aplikována speciální právní úprava odtahu vozidla podle § 19b zákona o pozemních komunikacích, a strážníci městské policie tedy neměli postupovat podle obecného ustanovení § 17a odst. 1 písm. a) zákona o obecní policii a vozidlu nasadit technický prostředek k zabránění jeho odjezdu. Podle odvolacího soudu byl postup strážníků městské policie v rozporu s účelem, pro který bylo dočasné zastavení vozidel na parkovišti zakázáno, neboť ve skutečnosti bránil jeho realizaci (vyčištění komunikace). Podle § 135 odst. 2 o. s. ř. odvolací soud posoudil jednání strážníků spočívající v nasazení tzv. botičky jako nezákonný zásah, který vedl k nezákonnému odtažení vozidla, a proto žalobkyni nevzniklo právo na náhradu nákladů na odstranění vozidla a parkovného ve smyslu § 17a odst. 6 zákona o obecní policii.

Rozsudek odvolacího soudu napadla žalobkyně dovoláním, jehož přípustnost dovozuje z § 237 o. s. ř. tím, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, a otázky, která v rozhodovací praxi dovolacího soudu nebyla doposud řešena. Dovolatelka má za to, že obecné soudy nebyly oprávněny rozhodnutí strážníka městské policie přezkoumávat z hlediska zákonnosti a že tak mohou činit výlučně soudy ve správním soudnictví. V této souvislosti odkázala na náleze Ústavního soudu ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03. Dodala, že i kdyby obecné soudy byly oprávněny zákonnost postupu strážníků přezkoumávat, dospěly k nesprávným závěrům o vyloučení postupu podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o obecní policii. Dovolatelka je přesvědčena, že strážník obecní policie je oprávněn nasadit technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla i v případě, bylo-li ponecháno na místě, kde je zastavení vozidel z důvodu veřejného zájmu dočasně zakázáno, ustanovení § 19b zákona o pozemních komunikacích to nevylučuje. Žalobkyně navrhla zrušení rozsudku a vrácení věci odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve vyjádření ztotožnil s posouzením odvolacího soudu a navrhl potvrzení jeho rozsudku.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že dovolání bylo podáno včas, účastníci řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), za splnění zákonné podmínky advokátního zastoupení dovolatelky (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.) a je přípustné pro posouzení otázky náhrady nákladů spojených s odstraněním vozidla, jež za daných okolností nebyla dovolacím soudem dosud řešena.

Odvolací soud byl oprávněn podle § 135 odst. 2 o. s. ř. sám posoudit, zda náklady související s odtažením vozidla a jeho uložením na odstavném parkovišti vznikly důvodně, neboť o této otázce nebylo příslušným orgánem vydáno rozhodnutí, z něhož by měl odvolací soud vycházet. V této souvislosti odkaz dovolatelky na náleze Ústavního soudu ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, není přílehlavý, neboť v něm Ústavní soud hovoří o nezbytnosti určení nezákonnosti zásahu podle § 87 zákona č. [150/2002](#) Sb., soudního řád správního, pouze jako o předpokladu pro podání žaloby ve věci odpovědnosti za škodu podle zákona č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Podle § 12 odst. 4 zákona o pozemních komunikacích pokud nejsou samostatnými místními komunikacemi, jsou součástí místních komunikací též přílehlé chodníky, chodníky pod podloubími, veřejná parkoviště a obratiště, podchody a zařízení pro zajištění a zabezpečení přechodů pro chodce.

Podle odst. 6 veřejné parkoviště je stavebně a provozně vymezená plocha místní nebo účelové komunikace anebo samostatná místní nebo účelová komunikace určená ke stání silničního motorového vozidla.

Podle § 19b odst. 1 zákona o pozemních komunikacích je-li to nezbytné pro naplnění účelu dočasného zákazu nebo omezení stání nebo zastavení silničních vozidel podle § 19a, je vlastník pozemní komunikace oprávněn odstranit silniční vozidlo ponechané na pozemní komunikaci v rozporu s tímto zákazem nebo omezením a odstavit je na vhodném místě. Po pominutí důvodů pro odstranění silničního vozidla je vlastník pozemní komunikace povinen vozidlo bez zbytečného odkladu vrátit na místo, odkud bylo odstraněno, nebo na jiné vhodné místo v bezprostředním okolí viditelné z místa, odkud bylo vozidlo odstraněno. Není-li to možné, oznámí vlastník pozemní komunikace provozovateli silničního vozidla a Policii České republiky místo, kde je možné vozidlo vyzvednout, a způsob jeho vyzvednutí.

Odvolací soud správně dovedl, že účelem tohoto ustanovení je umožnit naplnění veřejného zájmu sledovaného dočasným zákazem nebo omezením stání nebo zastavení silničních vozidel za současného šetření vlastnického práva osob, a to oprávněním vlastníka komunikace vozidlo z pozemní komunikace sice odstranit, avšak současně s povinností je po naplnění účelu dočasného zákazu či omezení vrátit (zásadně) na původní místo, odkud bylo odstraněno. Daná úprava představuje reakci zákonodárce na dřívější judikaturu dovolacího soudu (srov. především rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. 21 Cdo 4546/2009, publikovaný pod č. 24/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), podle níž jsou vlastníci místních komunikací po odpadnutí důvodu veřejného zájmu povinni vracet odtažená vozidla zpět na místo, odkud byla odstraněna.

Podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o obecní policii je strážník oprávněn použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla ponechaného na místě, kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla, jehož řidič není na místě přítomen.

Podle § 17a odst. 4 zákona o obecní policii technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla z důvodů uvedených v odstavci 1 nelze použít, jde-li o vozidlo, které a) tvoří překážku provozu na pozemních komunikacích, nebo b) je viditelně označeno jako vozidlo ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, požární ochrany, vozidlo určené k poskytování zdravotnických služeb, vozidlo invalidy nebo jako vozidlo osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána.

Podle § 17a odst. 6 věty první zákona o obecní policii nepožádá-li nikdo o odstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla do 30 dní od jeho přiložení, je vlastník komunikace oprávněn po dohodě s obecní policií vozidlo na náklady jeho provozovatele odstranit. Povinnosti úhrady nákladů na odstranění vozidla se jeho provozovatel zproští, pokud prokáže závažné důvody, které mu znemožnily, aby před odstraněním vozidla požádal o odstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla.

Podle judikatury Nejvyššího správního soudu není technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla donucovacím ani sankčním prostředkem, účelem jeho přiložení není vynutit splnění právní povinnosti nebo zabránit pachateli přestupku v dalším porušování právní povinnosti. Jeho prostřednictvím nelze trestat pachatele přestupku či provozovatele vozidla za porušení právní povinnosti tím, že mu je znemožněno po určitou dobu volně nakládat s vozidlem. Ostatně v situacích, při nichž je podle zákona možné technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla přiložit, je ve většině případů dán veřejný zájem na tom, aby bylo vozidlo co nejdříve odstraněno z místa, kde se neoprávněně nachází (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 As 412/2017-27). Odborná literatura chápe technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla jako specifický zajišťovací prostředek, jehož smyslem je zajištění důkazu pro následné řízení o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu

na pozemních komunikacích (Vetešník, P., Jemelka, L. Zákon o obecní policii. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 275-276).

Z popsaného účelu nasazení tzv. botičky je zřejmé, že se liší od účelu odtažení vozidla při dočasném omezení či zákazu stání nebo zastavení silničních vozidel podle § 19a a násl. zákona o pozemních komunikacích. Možnost dočasného odtažení vozidla vlastníkem komunikace podle zákona č. [13/1997](#) Sb. však nevylučuje přiložení technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla podle zákona o obecní policii, naopak je na strážníkovi, jaký zvolí postup (jsou-li proto splněny zákonné předpoklady). Tedy zda po dohodě s vlastníkem pozemní komunikace zanechá vozidlo na místě pro účely jeho dočasného odstranění a následného vrácení tak, aby mohl být naplněn sledovaný veřejný zájem na uvolnění komunikace, nebo zda přiloží tzv. botičku, byť tím částečně zmaří veřejný zájem, pro který silniční správní úřad dočasně zakázal či omezil stání nebo zastavení silničních vozidel, aby upřednostnil jiný zájem - zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na daném místě zanechala, popř. zda zvolí zcela jiný postup odpovídající dané situaci (např. uložení pokuty příkazem na místě). Ostatně obdobně je tomu i u trvalého zákazu stání či zastavení, kde, jak přiléhavě konstatoval ve shora citovaném rozhodnutí Nejvyšší správní soud, přiložení technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla je zpravidla proti veřejnému zájmu na tom, aby bylo vozidlo odstraněno z místa co nejdříve. Přesto jsou strážníci pro účely zajištění důkazů pro následné řízení o přestupku, zejména za účelem zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na daném místě zanechala, oprávněni tento zajišťovací prostředek použít, nevylučují-li to okolnosti uvedené v § 17a odst. 4 zákona o obecní policii.

V dané věci tedy strážníkovi obecní policie nebránila ustanovení § 19a a násl. zákona o pozemních komunikacích v použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla ponechaného na místě, kde bylo zakázáno stání a jehož řidič nebyl na místě přítomen, podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o obecní policii. Nepožádal-li pak v daném případě nikdo o odstranění technického prostředku k zabránění odjezdu předmětného vozidla do 30 dní od jeho přiložení, vzniklo žalobkyni oprávnění po dohodě s obecní policií vozidlo na náklady jeho provozovatele odstranit.

Z uvedených důvodů Nejvyšší soud uzavřel, že dovolání je důvodné, proto rozsudek odvolacího soudu zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.); tyto důvody přitom platí i pro rozhodnutí soudu prvního stupně, dovolací soud proto zrušil i jeho rozsudek a věc vrátil Obvodnímu soudu pro Prahu 8 k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.). V němž soud posoudí, zda pro uložení povinnosti nahradit náklady na odstranění vozidla byly splněny všechny podmínky § 17a odst. 6 zákona o obecní policii.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)
- [Náklady řízení](#)
- [Odmítnutí dovolání](#)
- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)